

Personskadekommittén Cirkulär 1/2021

2021-05-11

Schablon för beräkning av merkostnader vid särskilt boende

Den som skadas allvarligt kan drabbas av merkostnader till följd av ett skadebetingat vårdbehov som inte kan tillgodoses inom ramen för det normala boendet utan kräver flytt till anpassat boende. Eventuell merkostnad är skadeståndsgrundande och ersättningsbar.

Det kan vara komplicerat att beräkna merkostnaden och framförallt att utreda vilka levnadsomkostnader som den skadade hade vid skadetillfället.

Om den skadade är gift eller sammanboende och partnern bor kvar i den gemensamt ägda fastigheten eller lägenheten påverkar det också hur merkostnaden ska beräknas.

Mot den bakgrunden rekommenderar Personskadekommittén att använda en schablon för beräkning av merkostnader.

Om den skadade vid en individuell bedömning kan styrka faktiska levnadskostnader är schablonen inte tillämplig. I bilaga *tre* finns utrymme att redovisa de faktiska kostnaderna när schablonen inte kan användas.

Tillämpningen av schablonen förutsätter också att den skadade inte till någon del vistas i det tidigare boendet efter flytt till det nya boendet.

Kostnader före skadan

Underlag som styrker vilka levnadskostnader (exkl. boendekostnader) som den skadade hade vid skadetillfället kan i vissa fall vara svårt och tidskrävande att få fram. Konsumentverkets riktlinjer för hushållets gemensamma kostnader (exkl. boendekostnader) speglar kostnadsbilden före skadan på ett rättvisande sätt och kan därför utgöra normen i skaderegleringen.

Aktuella uppgifter om levnadskostnader finns på Konsumentverkets hemsida som utförligt redovisar olika levnadskostnader för olika ålderskategorier.

Boendekostnaderna som förelåg vid skadetillfället ska utredas enligt bilaga *två* "Faktiska boendekostnader före olyckan".

Kostnader för nya boendet

Det kan krävas särskilt noggrann utredning för att få fram vad som faktiskt ingår i respektive del för det nya boendet då kommuner ibland inkluderar vårdkostnader med mera i boendekostnaden. Det finns maxtaxor inom ramen för kommunens åtagande och dessa kan variera från kommun till kommun.

Beräkningsmodeller

Bilaga *ett* redovisar schablonen för gifta/sambo under förutsättning att bostaden ägs till lika delar eller att parterna innehar en gemensam hyresrätt.

Samma bilaga redovisar schablon för ensamstående där det förutsätts att det tidigare boendet är avvecklat.

Bilaga *två* är en mall för beräkning av boendekostnader före skadan.

Bilaga *tre* innehåller Konsumentverkets uppgifter om levnadskostnader som finns att hämta i magasinet *Koll på pengarna 2021*. Uppgifterna uppdateras årligen av Konsumentverket.

Exempel beräkningsmodell gifta/sambo

Samtliga belopp är i 2021 års värde

Gäller när make/maka/sambo bor kvar i tidigare boende. Vid sambo förutsätts att bostaden ägs till lika delar.

Före olyckan, gemensamma kostnader	Kr/år
Normala levnadsomkostnader enligt KO inklusive mat 1)	132 960 kr
Faktiska boendekostnader 2)	<u>85 000 kr</u>
Totala levnadsomkostnader	217 960 kr
Efter olyckan, den skadades kostnader	
Boendekostnader nya boendet 3)	44 000 kr
Omvårdnad/service	24 000 kr
Matkostnader 4)	42 000 kr
Ev. övriga kostnader som inte ingår i boendekostnaden, till exempel hemförsäkring 3)	10 000 kr
Eventuellt den skadades räntekostnader för tidigare boende	<u>12 000 kr</u>
Summa	132 000 kr
Avgår tidigare kostnader	
Kostnad före olyckan, den skadades andel 50 % (217 960 kr x 50 %)	<u>- 108 980 kr</u>
Merkostnad	23 020 kr

1) KO (Konsumentverket) ensamstående/2 personer

Nedan redovisats olika åldersspann för ensamstående respektive 2 personer för att belysa att beloppen skiljer sig åt vid olika åldrar.

Hushållets gemensamma kostnader

förbrukningsvaror (130/160 kr), hemutrustning (590/690 kr), medier* (1 430/1 660 kr), hemförsäkring (110/130 kr)

Summa gemensamma kostnader:

Ensamstående – 2 260 kr per månad i mellanstor stad

2 personer – 2 640 kr per månad i mellanstor stad

Matkostnader

Ensamstående – 2 120 kr per månad (31 - 60 år) mat lagas hemma förutom lunch vardagar

2 personer – 4 940 kr per månad (2 470 kr (61- 74 år) x 2) all mat lagas hemma

Övriga kostnader (kläder/skor, fritid och lek, mobiltelefon, hygien)

Ensamstående – 1 910 kr per månad (50-64 år)

2 personer – 3 500 kr per månad (1 750 kr (> 65 år) x 2)

Summa 2021

Ensamstående – 6 290 kr x 12 = 75 480 kr per år

(130 kr+590 kr+1 430 kr+110 kr+2 120 kr+1 910 kr)

2 personer – 11 080 x 12 = 132 960 kr per år

(160 kr+690 kr+1 660 kr+130 kr+4 940 kr+3 500 kr)

* Kostnader för **medier** handlar om en del kommunikation, som till exempel att använda fast telefon, skriva och skicka e-post samt kort och brev. Vi har även räknat med kostnader för porto. En årsprenumeration på dagstidning ingår. När det gäller kostnader för fast telefon ingår samtalsavgift och abonnemangsavgift. Samtalsavgiften gäller telefonsamtal inom Sverige. Här ingår även internet med bredbandsuppkoppling och antivirusprogram.

2) Faktiska boendekostnader (se bilaga 2)

3) Kostnader för nya boendet

Kostnader för särskilt boende skiljer sig mycket från kommun till kommun. Ta in uppgift om vad som ingår i avgiften för det nya boendet.

Tillkommer kostnad utöver boende, vårdkostnader och mat, till exempel hemförsäkring?

4) Matkostnader

Avser matkostnader kopplade till boendet. Den skadade lagar ingen mat själv.

Exempel beräkningsmodell ensamstående

Samtliga belopp är i 2021 års värde

Här utgår vi från att tidigare boende är uppsagd/såld.

Före olyckan	Kr/år
Normala levnadsomkostnader enligt KO inklusive mat 1)	75 480 kr
Faktiska boendekostnader 2)	<u>85 000 kr</u>
Totala levnadsomkostnader	160 480 kr
Efter olyckan	
Boendekostnader nya boendet 3)	44 000 kr
Omvårdnad/service	24 000 kr
Matkostnader 4)	42 000 kr
Ev. övriga kostnader som inte ingår i boendekostnaden, till exempel hemförsäkring 3)	<u>10 000 kr</u>
Summa	120 000 kr
Avgår kostnad före olyckan	<u>-160 480 kr</u>
Merkostnad	0 kr

Faktiska boendekostnader före olyckan

Hyra vid hyresrätt	
Avgift vid bostadsrätt	
Ränta	
Villaförsäkring	
Uppvärmning el/olja eller dylikt	
Sophämtning	
Slamtömning	
Avgifter, till exempel vatten, avlopp, väg	
Eventuella övriga kostnader som ska beaktas i det enskilda fallet	
Summa årskostnad	

Invånarantal

Storstad: över 200 000 invånare.
Mellanstor stad: 50 000–200 000 invånare.
Mindre tätort: under 50 000 invånare.

Nedan redovisas 2021 års belopp. Övriga års belopp finns att hämta på Konsumentverkets hemsida

Hushållets gemensamma kostnader per månad

	1 pers	2 pers	3 pers	4 pers	5 pers	6 pers	7 pers	Mitt hushåll per månad
								Mina kostnader
Förbrukningsvaror	130	160	250	290	350	410	470	
Hemutrustning	590	690	870	970	1 100	1 240	1 340	
Medier ¹	1 430	1 660	1 880	2 190	2 380	2 570	2 860	
Hemförsäkring								
storstad	160	190	220	270	310	340	350	
mellanstor stad	110	130	140	180	200	210	210	
mindre tätort	100	110	130	150	170	190	190	
Summa gemensamma kostnader								
storstad	2 310	2 700	3 220	3 720	4 140	4 560	5 020	
mellanstor stad	2 260	2 640	3 140	3 630	4 030	4 430	4 880	
mindre tätort	2 250	2 620	3 130	3 600	4 000	4 410	4 860	

¹ Medier innehåller familjeabonnemang för mobiltelefon. För hushåll som har barn under 8 år minskas kostnaden för dessa med 190 kr per månad.

Individuella matkostnader per månad

	6–11 mån	1 år	2–5 år	6–9 år	10–13 år	14–17 år	18–30 år	31–60 år	61–74 år	75+ år ²	Mina kostnader
All mat lagas hemma	1 100	960	1 220	1 760	2 220	2 670	2 920	2 750	2 470	-	
All mat lagas hemma utom lunch vardagar	840	720	950	1 350	1 700	2 050	2 250	2 120	1 900	-	

² Matkostnaden beräknas med hjälp av de nordiska näringsrekommendationerna (NNR 2012) som visar dagsbehov av energi och näring för olika åldersgrupper. Det rekommenderade dagsbehovet av energi sträcker sig endast upp till 74 år. Konsumentverket kan därför inte presentera några matkostnader från 75 år och uppåt.

Övriga individuella kostnader per månad

	0 år	1–3 år	4–6 år	7–10 år	11–14 år	15–17 år	18–25 år	26–49 år	50–64 år	65+ år	Mina kostnader
Kläder och skor	730	700	930	940	700	560	520	510	510	490	
Fritid och lek	110	200	410	540	540	620	660	640	640	570	
Mobiltelefon				70 ³	100	150	150	150	120	90	
Personlig hygien	400	660	180	190	390	680	700 ⁴	660	640	600	
Barn- och ungdomsförsäkring	190	190	190	190	190	190					
Summa kostnader	1 430	1 750	1 710	1 930	1 920	2 200	2 030	1 960	1 910	1 750	

³ Gäller för barn från 8 år.

⁴ För 18-23-åringar ska kostnaden minskas med 70 kr/månad på grund av fri tandvård.